

הכותר

לתגובות, עצות, תרומות וסיוע בהפצת העלון,
ניתן לפנות למערכת 'הכתר'
ת.ד. 57375 ירושלים.

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

המקורות לחיוב צניעות הלבוש

המשך-

ג. ולא יראה בך ערות דבר. (דברים נט טו).

הנה בכמה ספרים כתבו דההולכת בחוסר צניעות עוברת על לאו זה, כ"כ בספר הצניעות והישועה להגה"ק ר' יצחק אייזיק רוזנבוים זצ"ל, וכ"כ בקונטרס דבר הצניעות, ומקורו מספר מחניך קדוש להג"ר יעקב דידאווסקי זצ"ל, ושם ביאר דהזהירה התורה שלא נגרום לסילוק השכינה ע"י חוסר צניעות.

והנה מקור לענין זה דהוזהרנו מלגרום לסילוק השכינה, איתא בספרי עה"פ ונשמרת מכל דבר רע וז"ל "שומע אני בטהרות ובמעשרות ובטומאות הכתוב מדבר, ת"ל ערוה (פי' ולא יראה בך ערות דבר), אין לי אלא ערוה, מנין... מה ערוה מיוחדת מעשה שגלו בה כנענים ומסלק השכינה אף כל...".

והרמב"ן מנה זאת במנין המצוות בשה"מ שכחת הלאוין מצוה יא, וז"ל "שנמנענו בצאת מחנה על האויבים מכל דבר רע... מן העבירות הגורמות סילוק השכינה מן המחנה, והוא אמרו יתעלה כי תצא... ונשמרת מכל דבר רע, ודרשו בספרי...". (וכ"כ ברמב"ן עה"ת). ואח"כ חזר הרמב"ן על ענין המצוה, וכ' ע"ז "והוא אמרו ית' כי ה' אלקיך... ולא יראה בך ערות דבר. אזהרה שנשמרת שלא יראה בנו ערות דבר". וצ"ב דלכא' סותר דבריו הראשונים דילפי' מונשמרת, ולכן המשך הרמב"ן "הנה בכאן שני לאוין בענין אחד לחיזוק". ועי' במגילת אסתר שכ' "וניל' שהנכון למנותה כדעת הרמב"ן מאחר שכן נדרש בספרי".

אמנם הנה ברמב"ן מבואר דאיסור זה נאמר רק במלחמה. ואף דבספרי לא נזכר בהדיא דהאיסור הוא רק במלחמה, מ"מ כ"ה פשטיה דקרא. ואף דילפי' מקראי דהאי פרשה גם דינים כלליים, כגון דבר שבקדושה כנגד ערוה וצואה, מ"מ לכא' כל הטעמים שנאמרו ע"ז לבאר דא"כ אמאי נקט קרא במלחמה, לא יועילו לנדוד' דאסור לסלק השכינה, ועי'. וא"כ אכתי צ"ב מהו מקור הספרים הנ"ל.

ואפשר דז"ל דהנה בטעם האיסור המיוחד במלחמה ביאר הרמב"ן עה"ת בטעם השני, שלא יגברו עלינו האויבים, ועי' רש"י עה"ת שביאר דהשטן מקטרג בשעת הסכנה, ומקורו מהירושלמי שבת פ"ב ה"ו, ואפשר דב' הדברים משלימים זא"ז. ולפי' אפשר דמלחמה היינו לאו דוקא ממש מלחמה אלא כל שיש בינינו אויבים המבקשים השמידנו ח"ו, ומבצעים פיגועים ומשגרים טילים וכו', ג"כ הוי בכלל מלחמה, דאית ביה טעם האיסור. (עיין בדברי הגרש"ד פינקוס המובאים כאן) והרמב"ן בשה"מ כ' הטעם דיהיה חילול ה' עי' שיפלו בידי האויבים, וגם לפי' שייך לומר כן על דורינו. ולרש"י דהשטן מקטרג בשעת הסכנה, אפשר דז"ל עוד דבימינו שמרובות המחלות ותאונות הדרכים רח"ל, נמי שייך האיסור. [אמנם לכא' זה ודאי אינו בכלל "מלחמה", אלא דמ"מ ידוע דאף דלא קיי"ל כר"ש מ"מ באופנים מסוימים דרש"י טעמא דקרא, וילי'ע אם שייך בנדוד' ד].

ועי' בשו"ת אז נדברו להגרבי' זילבר שליט"א, חז"ר סי' מז, שכ' ג' טעמים למצות צניעות הנשים, ובטעם הג' כ' בזה"ל "ני"ל לחדש דגם מצד עצמה היא צריכה להתלבש בצניעות, ר"ל משום כל כבודה בת מלך פנימה", ואח"כ כ' ע"ז "ואפשר עוד דטעם הג' נכלל בתור סניף בלא יראה בך ערות דבר", ונר' הביאור בזה, דערוה הוא לשון גילוי כידוע, וגילוי היינו בדבר שצריך להיות מכוסה, ובתור סניף נכלל בפסוק זה שלא יראה בנו ה' דבר שצריך להיות מכוסה, וכיון דכתיב "כל כבודה בת מלך פנימה", מבואר דבת ישראל צריכה להיות "פנימה", ומימילא כל שאינה מתנהגת בהנהגה זו של "פנימה", יש כאן גילוי דבר שצריך להיות מכוסה.

בגליון הבא בעז"ה נרחיב הדיבור בענין סילוק השכינה הנגרם ע"י חוסר צניעות, ונבאר אי"ה דכל חסרון בצניעות גורם לסילוק השכינה.

הגה"צ ר' אליהו לופיאן זצ"ל

"ללמד לדורות עד כמה אפילו משפחות הכי כשורות והכי חשובות צריכות זהירות ושמירה בענייני צניעות, ולא לסמוך על זכותם וקדושתם וזכות אבותם שתעמוד להם לבל ייכשלו".
"ולא תתקשט אשה אלא אם כן היא מצויה בכיתה ולא כשהיא הולכת למקום אחר".

הגרש"י בורנשטיין שליט"א

"יש מדת הדין מתוחה בגלל חוסר צניעות, לכן יש לחזק את הצניעות ובכך להביא לשמירת ה' והתעוררות רחמיו עלינו ולקיים לנו חכמי ישראל".

הגרש"ד פינקוס זצ"ל

(מתוך הספר החדש 'נפש חיה')

המצב הגשמי כיום אינו שפיר. זהו ממש מצב של מלחמה. אף אחד מאתנו לא ראה מהי באמת מלחמה, אבל עלינו לדעת כי זהו המצב! ובאיזו מלחמה אנו נמצאים? בד"כ יש חזית בה נלחמים הצדדים ובשאר חלקי הארץ שקט, כיום החזית נמצאת בכל בית, בכל פינה, האינסטלטור, הקבלן וכו', הכל זו מלחמה אחת גדולה. בכל אוטובוס עלול להמצא אחד מאויבנו הרצחניים, ה' ירחם. צריכים הרבה סיעתא דשמיא.

ועלינו לדעת כי הקב"ה שלח לנו את הדבר הזה, על מנת שנפעל במסירות נפש למען הקדושה.

הנה כבר אמרו חז"ל כל מקום שאתה מוצא זנות, אנדרלמוסיא באה לעולם והורגת רעים וטובים. (ויק"ר פכ"ג ט') אם אנחנו רואים שטובים ורעים נהרגים, אין לנו אלא להתחזק בצניעות! אנו נמצאים במלחמה- לא רק רוחנית, אלא גם גשמית- מלחמה כפשוטה, ועלינו לנהוג בהתאם!

מפעם לפעם יוצאים הרבנים או העסקנים בקריאה לחיזוק עניינים שונים בצניעות- וייתכן אולי שלא לכל אחד נראה, ולא תמיד כל אחד מסכים עם מה שהם אומרים או כותבים.

אבל עלינו לדעת שאנחנו נמצאים במלחמה, על כולם החובה להתגייס! גם אם לא מבינים או מסכימים עם המודעות שעל הקיר- עלינו לקיים אותן כלשונן. הרופא אמר לקחת תרופה- אנחנו לוקחים גם אם אנחנו לא מבינים. כי אנחנו יודעים שזה למען בריאותינו- למען הקדושה. אם כל אחד יהיה "בעל דעה" לומר מה נכון ומה לא נכון- הרי זו "ברכתו" של אליהו הנביא שבירך את אנשי העיר שלא הכניסוהו לביתם, "ישמכם אלקים כולם ראשים" (אוצר המדרשים עמ' רי).

אם כל הציבור יתאגד ויתאחד למען הקדושה- יהיה זה כח עצום שבכוחו לפעול ולחולל מהפכה עצומה. ובימים שאים מי שידוע מה ילד יום- מי יודע אם זו לא תהיה הקדמת הרפואה למכה!

אם נשאל למה בנושא הצניעות ישנם כ"כ הרבה קשיים, התשובה היא: בגלל חשיבותו! זהו "גירא בעיניה דשטן", זוהי השראת השכינה בעם ישראל, ועל זה השטן נלחם בכל כוחו!

הבתים שלנו ב"ה נקיים, כיום לא נמצא בבתים של אברכים את המכשיר הנקרא רדיו..., בכל בית מקפידים ועובדים על הנושא של צניעות- צניעות בלבוש, צניעות בדיבור, אבל בכל זאת ישנן עוד פינות שצריכות חיזוק, פינות שצריך בהן "לשבור את המקובלות" ולהתחזק עוד ועוד.

העולם ב"ה מתקדם, התפילה והתורה מתרבה מיום ליום, אבל גם בצניעות עלינו להביא את ההתקדמות הזאת, להתעלות מהמקובל, להיטהר ולהתחזק, והאור הזה ישפיע על העולם כולו!

קונטרס סיטרא דקדושה

נתחבר ע"י אחד ממרביצי התורה שליט"א

פרק ה

שאלה: האם מותר לבעל להעלים עין ממלבושיה הלא צנועים של אשתו מנימוק של שלום בית.

אמרו חז"ל [בראשית רבה נ"ד ג]: "א"ר יוסי בר חנינא התוכחת מביאה לידי אהבה, שנאמר (משלי ט) הוכח לחכם ויאהבך, היא דעתיה דרבי יוסי בר חנינא דאמר כל אהבה שאין עמה תוכחה אינה אהבה. עכ"ל. הרי מבואר, שלפי התורה תוכחה דוקא מרבה אהבה ולא ממעיטה אותה, ונראה הביאור, דכשמוכיחים בצורה הנכונה, אז המוכח מרגיש שהמוכיח דואג לטובתו האמיתית ומסייע לו להשתפר, ולכן זה מוסיף אהבה. ומי שתוכחתו גורמת את ההיפך, כנראה שעדיין לא למד כיצד מוכיחין.

אומר הרמב"ם [הל' דעות פ"ו הל' ז]: "המוכיח את חבירו וכו' צריך להוכיחו בינו לבין עצמו וידבר לו בנחת ובלשון רכה ויודיעו שאינו אומר לו אלא לטובתו וכו' עכ"ל. ועל אחת כמה בנשים שנא' "כה תאמר לבית יעקב" [שמות י"ט ג] ופרש"י אלו הנשים תאמר להן בלשון רכה. וק"ו בנו של ק"ו באשתו שלו שכתב הרמב"ם בהל' אישות פט"ו הי"ט: וכן צו חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יתר מגופו ואוהבה כגופו וכו' ולא יטיל עליה אימה יתירה ויהיה דבורו עמה בנחת ולא יהיה עצב ולא רוגז, עכ"ל. נמצא, שצריך שיעור מופלג של רכות ונעימות בתוכחת אשתו.

ואחר כל זאת, בימינו כמעט כל סוג של תוכחה ישירה עלול לגרום למתיחות, ולכן עדיף [ועכ"פ בתחילה] לפעול בדרכים עקיפות, כגון: להציע לימוד משותף של הלכה/מוסר על נושא הטעון תיקון אצלה; להראות לה דוגמא אישית ע"י התנהגותו שלו; להעיר בעדינות בזמן של ישוב הדעת ולא לחזור ע"ז הרבה פעמים; וכן לעודדה על כל התקדמות ברוחניות וכך היא תראה שזה מה שבאמת חשוב לו; אפשר גם להשתמש בסיפורים מדורות קודמים על נשים שהצטיינו בזה ולהיפך על פורצות הגדר, גדול כמו של סיפור! וכל ערום יעשה בדעת, ובס"ד יוכל לפעול הרבה מאד.

ואמנם, יתכן שבשנה ראשונה, שהוא הזמן לפעול להתאחדות הראשונית, אין מקום כ"כ לתוכחה. וכן בזמנים של מתח או לחץ בבית אין השעה כשרה לתוכחה, ויש להמתין לעיתוי מתאים.

רבנו, מדוע יש צרות

השמועה פשטה בן רגע, כולם נהרגו בתאונה. מכונית התהפכה ובתוכה ישבו ארבעה אברכים צעירים מבני ברק.

הם השאירו אחריהם אלמנות צעירות בוכיות ולמעלה מחמישים יתומים !!!

ארבעה אברכים יראים ושלמים, עוסקים בצורכי ציבור באמונה טהורה ובמסירות.

ארבע עקדות יקרות מאד עקד לנו אלקים.

הם שבו לביתם מקיום מצות הלויית המת של הצדיק הקדוש רבי ישראל אבוחצירה בנתיבות ביום ד' שבשבת תשמ"ד.

ואם גם זכות מצוה מיוחדת זו לא עמדה להם, הרי שחרון האף גדול ונורא. זוהי שעת דין קשה מאוד על הכלל כולו !!

אבל, על מה יצא הקצף?

נכנס אחד הרבנים למרן הגרא"מ שך זצ"ל, סיפר לו את המאורע המזעזע, ושאל: "רבי, מדוע יש חרון אף על ישראל?"

השיב לו הרב שך זצ"ל התשובה לשאלתך כתובה במפורש הדברי הז"ל במסכת שבת (דף לג) "בעוון גילוי עריות ובעוון נבלות פה, צרות רבות וגזרות קשות מתחדשות, ובחורי ישראל מתים. יתומים ואלמנות צועקים ואינם נענים..."

הוסיף הגרא"מ שך ואמר: בדורות עברו, היו הדברים הללו ידועים ופשוטים. כאשר באה צרה, מיד בדקו את הצניעות! ! בדקו אם אין ערות דבר, שמסלקת את השכינה.

כבר בגמרא מסופר שהדבר הראשון שתלו בו את סיבת הצרות, היה פגם בצניעות! פעם אחת עלה השער והתיקרו כל הדברים בשוק. מיד שלחו חכמינו הקדושים לבדוק אם משהו פגם בחוסר צניעות, ואכן כאשר תפסו אותם שפגמו בצניעות והענישום על כך, מיד חזר השער לקדמותו וכל המחירים בשוק ירדו!

כך היה בדורות הקודמים. כולם ידעו: "אם יש צרות- תחילה יש לבדוק את הצניעות!!"

(מספר "קדושת החיים")
(עולמות של טוהר)

הרוצה מפינסק

סיפר מרן הגרא"מ שך זצוק"ל מעשה נורא שארע בעיר פינסק.

בתקופה מסוימת החלו לפתע צרות, צעירים אחדים נפטרו בזה אחר זה. הקהילה היתה מזועזעת ומפוזרת מגזרת שמים המתוחה... ומי יודע מי יהיה ח"ו הבא בתור?

נכנסו אספת חרום בבית הכנסת הגדול, לעשות חשבון- נפש נוקב ולבדוק, כמקובל, את מצב הצניעות בעיר !!

לאחר בדיקה קלה, הרימו כולם אצבע מאשימה לעבר משפחה אחת בקהילה, שהשייכים אליה הולכים בחוסר צניעות בולט.

האסיפה הגדולה התפזרה וועד הקהילה נשאר לטכס עצה כדי לתקן את המעוות. אחד העלה רעיון להפגין מול ביתם ולזעוק בפניהם את זעקת הצניעות, כדי שידעו שהם האשמים בכל הצרות!

אך כמה מתברר ועד הקהילה, שהכירו את ראש המשפחה, פסלו מיד רעיון זה, בטענה שהלה מקורב לשלטונות, ואם נכריז בפניו שבחוסר צניעות משפחתו הוא הגורם לכל הצרות, יתכן ויבוא לנקום על בזיונו, ובכך יסכן את חיי הקהילה כולה.

לבסוף נתקבלה הצעה אחרת, שלעת עתה רק נתחזק במחנינו בנושא הצניעות, לנקות כל מה שנדבק בנו מראיית אותה משפחה המזלזלת בצניעות. כל אב יעשה בדק-בית ויזהיר לא ללמוד ממעשי משפחה זו. אולם אם מידת הדין תמשיך להכות בנו ויתפס עוד אחד, אז, כאות מחאה, נתחיל את מסע ההלוייה מבית אותה משפחה נגועה- והם כבר יבינו את הרמז.

הנה כבר ביום המחרת נפוצה שוב שמועה נוראה על בחור צעיר מיהודי פינסק, שמת באופן פתאומי. האנשים היו שבורים ורצוצים, קראו לו "קרובן ציבור" שמת באשמת הקהילה, על שלא מחתה באותה משפחה.

"ועד הקהילה" שלחו שליחים להודיע בכל בתי היהודים שיבואו ליד ביתו של אותו פוחז המקורב לשלטונות, כי ההלוייה תצא משם.

בהגיע מועד ההלוייה, התמלאו הרחובות בסביבות הבית אנשים נשים וטף. גם מיטת הנפטר הובאה לשם. ההספדים נמשכו שעה ארוכה המספידים זעקו כאריות על העונש הנורא של סילוק שכינה והחטאת הרבים, שקיים בכל רגע ורגע של הופעה בבגדים לא צנועים.

אחרון המספידים היה רב העיר פינסק, מגדולי הדור, הגאון רבי אלעזר משה הלוי הורביץ זצוק"ל, אשר חידושו מודפסים בסוף ש"ס וילנא. הוא בכה ללא הפוגה וזעק

כשהוא כמעט נחנק בדמעותיו: "בגדי פריצות מביאים מחלות ומגפות. חוסר צניעות הוא סכנה להמשך קיום כלל ישראל. יהודים! רחמו על עצמכם, רחמו על עתיד ילדיכם, יש מצות "הוכח תוכיח", יש מצות "וביערת הרע מקרבך", יהודים! עשו כפי יכולתכם!!"

ההתעוררות היתה עצומה. לאחר ההספדים, אמרו פרקי תהילים בקולי- קולות, אשר המסו את הלבבות, ומסע ההלוייה יצא לדרכו, לבית העלמין.

חששותיהם של ועד- הקהילה התממשו, ראש המשפחה ההיא יצא מביתו מיד לאחר ההלוייה ותבע את הקהילה למשפט. למחרת הגיע צו מבית המשפט המקומי הידוע בשנתו ליהודים, כי עליהם לבוא תכף ומיד.

לדוכן הנאשמים עלה לא פחות מאשר מרא דאתרא, הגאון רבי אלעזר משה הורביץ. השופט פנה אליו בשאלה: מדוע קבעתם להתחיל את מסע ההלוייה מביתו של התובע? הרי הוא איננו קשור לנפטר כלל וכלל?

רבי אלעזר משה, ידע שזו תהיה השאלה הצפויה, והגיע לבית המשפט עם גמרא ישנה של מסכת שבת. הוא פנה אל השופט ואמר: "כבוד השופט, בודאי הנך יודע שהעם היהודי הוא עם עתיק מאוד. בודאי הנך מתפעל ושואל כיצד שרד העם הקטן הזה למרות הרדיפות וההשמדות שעברו עליו? ! ובכך כבוד השופט, דע לך, שכל מה ששרדנו עד היום הוא בזכות שיש בידינו ספרים קדושים ועתיקים שהיפקיד בידינו בורא העולם, והם אומרים לנו איך להתנהג. בקימנו את האמור בהם אנו זוכים להשרד, ואילו בשעה שאנו חורגים מהנאמר בהם, אנו מתים ואובדים, ח"ו. הנה בידי ספר שנכתב לפני כאלפים שנה, שם מבואר שבחורי ישראל מתים בעוון חוסר צניעות!!

אם כן, אמונתנו היא, שהתובע הזה, העומד לפניך, הוא "הרוצח" של כל הצעירים שנפטרו בקהילתנו!!

אצלו בבית הולכים באופן מכשיל, באופן שגורם לנבול פה, אם כן, אין קרוב אל החלל יותר ממנו, ועל כן הכי-מתאים היה להתחיל את מסע ההלוייה מפתח ביתו, בתקוה שהדברים יכנסו לליבו ויחזרו בו".

השופט הוקסם מהופעתו ומדיבורו של רבי אלעזר משה. הוא פנה אל ידידו התובע, ואמר: "הלא יהודי אתה, תורת היהודים מחיבת גם אותך! אם כן, צודקים הם בטענתם. אתה אשם בכל האסונות שלכם, והקהילה נקיה מכל אשמה".

(עולמות של טוהר)

יהודי יקר, אם ליבך כואב לך על מצב הצניעות הירוד והנך מעונין לפעול לתיקון הענין, אנא! שא עמנו בנטל הוצאות העלון. כל תרומה חשובה, אפי' שקלים בודדים. כמו"כ דרושים מפיצים בשכונות סנהדריה, נוה יעקב, רמות ד', רוממה, הר נוף. המעונין לסייע יוכל לפנות לטל' 0522132-02 תודה